

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอรูปแบบการประสานงานการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

- 4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 สภาพปัจจุบันการประสานงานการนิเทศ
- 4.3 ปัญหาการประสานงานการนิเทศ
- 4.4 ความคิดเห็นต่อการประสานงานการนิเทศ
- 4.5 รูปแบบการประสานงานการนิเทศ
- 4.6 อภิปรายผลการวิจัย

4.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มที่เป็นศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 4 และตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สถานภาพของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน (n = 22)	ร้อยละ
(1) วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	22	100.00
(2) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์		
1) 1-2 ปี	2	9.09
2) 3-4 ปี	5	22.73
3) 5 ปีขึ้นไป	15	68.18
(3) การได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถตามโครงการที่ สปช. จัดขึ้น		
1) การอบรมด้านการนิเทศ นวัตกรรม การนิเทศ และการจัดทำผลงานทางวิชาการ	20	90.91
2) การอบรมเพื่อปรับปรุงคุณภาพการบริหาร การวางแผนและการนิเทศ การศึกษา	8	36.36
3) การอบรมอื่น ๆ	5	22.73
(4) วิธีการได้รับความรู้ความเข้าใจในการประสานงานการนิเทศ		
1) การอบรมโครงการต่าง ๆ ที่ สปช. จัดให้	21	95.45
2) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	20	90.91
3) การอบรมเกี่ยวกับการประสานงาน โดยเฉพาะ	6	27.27
4) วิธีอื่น ๆ	2	9.09

จากตารางที่ 4 พบว่าศึกษานิเทศก์ทุกคนมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประสพการณ์ในตำแหน่งพบว่าส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้ว 5 ปีขึ้นไป การได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมตามโครงการที่ สปช. จัดให้ในด้านการนิเทศ นวัตกรรมการนิเทศและการจัดทำผลงานทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 90.91 วิธีการได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในการประสานงานการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากการอบรมตามโครงการต่าง ๆ ที่ สปช. จัดให้ และการศึกษาด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 95.45 และ 90.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สถานภาพของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในตำแหน่ง

สถานภาพ	พณ.ปอ. และ คช.พณ.ปอ. (n = 20)		ประธานกลุ่ม (n = 39)		ผู้บริหาร โรงเรียน (n = 163)		รวม (n = 222)	
	จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ		จำนวน ร้อยละ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
(1) วุฒิทางการศึกษา								
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	4	10.26	15	9.20	19	8.56
2) ปริญญาตรี	17	85.00	35	89.74	145	88.95	197	88.74
3) สูงกว่าปริญญาตรี	3	15.00	-	-	3	1.85	6	2.70
(2) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งใน สปอ./ก. ปัจจุบัน								
1) 1-2 ปี	3	15.00	5	12.82	20	12.26	28	12.61
2) 3-4 ปี	13	65.00	8	20.51	17	10.43	38	17.12
3) 5-6 ปี	2	10.00	-	-	25	15.34	27	12.16
4) 7-8 ปี	2	10.00	2	5.13	13	7.98	17	7.66
5) 9-10 ปี	-	-	7	17.95	13	7.98	20	9.01
6) 11 ปีขึ้นไป	-	-	17	43.59	75	46.01	92	41.44
(3) การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์								
1) เคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์	4	20.00	1	2.56	4	2.45	9	4.05
2) ไม่เคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์	16	80.00	38	97.44	159	97.55	213	95.95

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศคือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่มีวุฒิในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 88.74 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปัจจุบันเป็นเวลา 11 ปีขึ้นไป

ร้อยละ 41.44 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษา และผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปัจจุบันเป็นเวลา 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนใหญ่ไม่เคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 95.05 มีเพียง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.05 ที่เคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

4.2 สภาพการประสานงานการนิเทศ

จากข้อมูลที่ได้มาโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ สามารถทำสรุปสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการประสานงานการนิเทศระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.2.1 ผู้ประสานงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างศึกษานิเทศก์ ด้านผู้ทำหน้าที่ประสานงาน การกำหนดอำนาจหน้าที่ และวิธีการแบ่งงานรับผิดชอบ ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ผู้ประสานงานการกำหนดอำนาจหน้าที่และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

รายการ	จำนวน (n = 22)	ร้อยละ
(1) ผู้ประสานงานนิเทศการศึกษาระดับ สปอ./ก.		
1) ศึกษาพิเศษ	20	90.91
2) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงาน	1	4.54
3) อื่น ๆ	1	4.54
(2) ลักษณะการกำหนดอำนาจ หน้าที่ของผู้ประสานงาน		
1) ไม่ได้กำหนด	8	36.36
2) กำหนดไว้ชัดเจน	7	31.82
3) กำหนดไว้แต่ไม่ชัดเจน	7	31.82
(3) วิธีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาพิเศษ		
1) ศึกษาพิเศษแบ่งงานกันเอง	13	59.09
2) ศึกษาพิเศษพิจารณาพร้อมกับ หน.ปอ. และ ผช. หน.ปอ.	5	22.73
3) แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา	4	18.18

จากตารางที่ 6 ผู้ประสานงานการนิเทศการศึกษาในระดับ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนใหญ่คือศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 90.91 ลักษณะการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ประสานงาน ส่วนใหญ่มีการกำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 63.64 ในจำนวนนี้ครึ่งหนึ่งเห็นว่าการกำหนดไว้ชัดเจน อีกครึ่งหนึ่งเห็นว่าการกำหนดไว้แต่ไม่ชัดเจน และที่ไม่มีการกำหนด คิดเป็นร้อยละ 36.36 เกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น ส่วนใหญ่ศึกษาพิเศษแบ่งงานกันเอง คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือ คือ ศึกษาพิเศษพิจารณาพร้อมกับ หน.ปอ. และ ผช. หน.ปอ.

4.2.2 ลักษณะการไปนิเทศและบุคคลที่ได้รับการประสานงาน

การจัดบุคลากรไปนิเทศกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน และบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนที่ได้รับการประสานงานการนิเทศปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ลักษณะการไปนิเทศของศึกษานิเทศก์ และบุคคลที่ได้รับการประสานงาน

รายการ	จำนวน (n = 22)	ร้อยละ
(1) ลักษณะการไปปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์		
1) ไปเป็นคณะกับศึกษานิเทศก์ด้วยกัน	13	59.09
2) ไปคนเดียว	5	22.73
3) ไปเป็นคณะกับ หน.ปอ. หรือ พช.หน.ปอ.	4	18.18
(2) ผู้ได้รับการประสานงานในระดับโรงเรียน		
1) ผู้บริหารโรงเรียน	20	90.91
2) บุคคลอื่น ๆ	2	9.09
(3) ผู้ได้รับการประสานงานในระดับกลุ่มโรงเรียน		
1) หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	15	68.18
2) ประธานกลุ่มโรงเรียน	7	31.82

จากตารางที่ 7 พบว่าการจัดบุคลากรไปนิเทศกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะไปด้วยกันเป็นคณะ ในระดับโรงเรียนส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน ในระดับกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ศึกษานิเทศก์จะประสานงานกับหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ร้อยละ 68.18 ที่ประสานงานกับประธานกลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.82

4.2.3 การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในระดับอำเภอ เกี่ยวกับการให้การสนับสนุนและประสานงานกับศึกษานิเทศก์ในการนิเทศกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สนับสนุนและประสานงานกับศึกษานิเทศก์ จำนวนตามลักษณะการสนับสนุนและประสานงาน

ลักษณะการสนับสนุนและประสานงาน	จำนวน (n = 222)	ร้อยละ
(1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน		
1) ให้ข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	115	51.80
2) ให้ข้อคิดเห็นแก่กรรมการวางแผน	40	18.02
3) เป็นกรรมการจัดทำแผน	13	10.36
4) ไม่มีส่วนร่วม	44	19.82
(2) การนิเทศของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		
1) นิเทศตามแผนเกือบทุกครั้ง	128	57.66
2) นิเทศตามแผนน้อยครั้ง	61	27.48
3) นิเทศตามแผนที่จัดทำไว้ทุกครั้ง	33	14.86
(3) การได้ปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์		
1) เกือบทุกครั้ง	79	35.59
2) น้อยครั้ง	67	30.18
3) ทุกครั้ง	47	21.17
4) ไม่ได้ร่วม	29	13.06
(4) การกำกับติดตามให้โรงเรียนและครูปฏิบัติ ตามที่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์		
1) กำกับติดตามเกือบทุกครั้ง	112	50.45
2) กำกับติดตามทุกครั้ง	73	32.88

ตารางที่ 8 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สนับสนุนและประสานงานกับศึกษานิเทศก์ จำแนกตามลักษณะการสนับสนุนและประสานงาน (ต่อ)

ลักษณะการสนับสนุนและประสานงาน	จำนวน (n = 222)	ร้อยละ
3) กว้างๆ ติดตามน้อยครั้ง	35	15.77
4) ไม่ได้กว้างๆ ติดตาม	2	0.90
(5) กิจกรรมที่ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)		
1) อ่านบทความ สะดวก นัดหมายผู้เกี่ยวข้อง	182	81.98
2) ช่วยกำกับติดตามผลการนิเทศ	140	63.06
3) ให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงาน	128	57.66
4) สนับสนุนวัสดุ สื่อ เครื่องมือในการนิเทศ	94	42.34
5) เตรียมการนิเทศร่วมกัน	60	27.03

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศในลักษณะให้ข้อมูลของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบมากที่สุด ร้อยละ 51.80 ที่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเลย ร้อยละ 19.82

การปฏิบัติการณ์นิเทศโดยตัวเองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ได้ทำการณ์นิเทศตามแผนที่วางไว้เกือบทุกครั้งมากที่สุด คือร้อยละ 57.66 นิเทศตามแผนน้อยครั้งร้อยละ 27.48 และที่ได้ปฏิบัติการณ์นิเทศตามแผนทุกครั้ง ร้อยละ 14.86

การปฏิบัติการณ์นิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์ พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ นิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์เกือบทุกครั้ง ร้อยละ 35.59 นิเทศร่วมกันน้อยครั้งร้อยละ 30.18 นิเทศร่วมกันทุกครั้งร้อยละ 21.17 และไม่ได้นิเทศร่วมกันเลย ร้อยละ 13.06

การกำกับติดตาม ให้โรงเรียนและครูปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รับการนิเทศ พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่กำกับ ติดตามเกือบทุกครั้ง ร้อยละ 50.45 กำกับติดตามทุกครั้งร้อยละ 32.88 ที่ไม่ได้กำกับติดตามเลยน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 0.90

กิจกรรมที่ประสานงานกับศึกษานิเทศก์นอกจากที่กล่าวมาแล้ว พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ปฏิบัติด้านอำนวยความสะดวก นัดหมายผู้เกี่ยวข้องร้อยละ 81.98 รองลงมาคือ ช่วยกำกับติดตามผลการนิเทศ การให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงาน การสนับสนุนวัสดุ สื่อ เครื่องมือในการนิเทศ ตามลำดับ ส่วนด้านการเตรียมการนิเทศร่วมกัน ปฏิบัติร่วมกัน เพียงร้อยละ 27.03

4.2.4 ขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงาน

(1) การประสานการวางแผนการนิเทศ

การประสานงานการนิเทศ ในขั้นตอนการวางแผนการนิเทศของศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงรายละเอียดของระดับการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามตารางที่ 9 และ 10 ดังนี้

ตารางที่ 9 การประสานงานการวางแผนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย ในการนิเทศ แก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.32	0.70	มาก
(2) ส่งสาระสำคัญของแผนการนิเทศของ สบอ./ก. ให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.18	0.78	มาก
(3) ตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการนิเทศของ สบอ./ก. กับของกลุ่มและโรงเรียน	2.55	0.78	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.02	0.83	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าการประสานงานในขั้นตอนการวางแผนการนิเทศที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ โดยส่วนรวมแล้วมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่าการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายการนิเทศและการส่งสาระสำคัญของแผนการนิเทศแก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการนิเทศระดับ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติปานกลาง

ตารางที่ 10 การประสานงานการวางแผนการนิเทศตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) การให้และตรวจสอบข้อมูลในส่วนที่รับผิดชอบ	3.11	0.61	มาก
(2) ประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์ นโยบายรายละเอียดของแผนการนิเทศของ สบอ./ก.	3.04	0.69	มาก
(3) เสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาและพัฒนาการนิเทศ	2.59	0.70	ปานกลาง
(4) ร่วมจัดทำปฏิทินกำหนดปฏิบัติการนิเทศ	2.27	0.84	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.75	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่าการประสานงานในขั้นตอนการวางแผนการนิเทศที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ โดยส่วนรวมแล้วมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่าการให้ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล ในส่วนที่แต่ละคนรับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์แผนการนิเทศของ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปฏิบัติในระดับมาก ส่วนการเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาและพัฒนาการนิเทศ และการร่วมพิจารณาจัดทำปฏิทินเป็นกำหนดการนิเทศนั้น ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

(2) การประสานงานก่อนปฏิบัติการนิเทศ

การประสานงานก่อนที่จะปฏิบัติการนิเทศที่กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติการกิจกรรม รายละเอียดตามตารางที่
11 ดังนี้

ตารางที่ 11 การประสานงานก่อนปฏิบัติการนิเทศตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) แจ้งรายชื่อผู้นิเทศให้กลุ่มและโรงเรียนทราบ	3.14	0.87	มาก
(2) แจ้งปฏิทินกำหนดการนิเทศให้กลุ่มและโรงเรียนทราบ	3.05	0.79	มาก
(3) จัดทำปฏิทินกำหนดวัน เวลา สถานที่นิเทศไว้ตลอดปี	2.77	0.87	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.98	0.85	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าการประสานงานก่อนที่ศึกษานิเทศก์จะไปปฏิบัติการ
นิเทศ โดยส่วนรวมแล้วมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็น
ว่าการแจ้งรายชื่อผู้นิเทศและการแจ้งกำหนดการให้กลุ่มและโรงเรียนทราบล่วงหน้า
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการทำปฏิทินกำหนดวัน เวลาและสถานที่นิเทศไว้ล่วงหน้า
ตลอดปีเลยนั้น มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

(3) การประสานขณะปฏิบัติการนิเทศ

การประสานงานการนิเทศ ในขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศของศึกษา-
นิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงรายละเอียดของระดับการปฏิบัติแต่ละกิจกรรม
ดังตารางที่ 12 และ 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 การประสานงานในขณะปฏิบัติการนิเทศตามความคิดเห็นของ
ศึกษานิเทศก์

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) พบประธานกลุ่มหรือผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวดำเนินการนิเทศ	3.59	0.49	มาก
(2) ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติงาน	3.27	0.62	มาก
(3) วิเคราะห์ปัญหา หาทางแก้ไข ให้ความรู้ความ เข้าใจแก่ผู้รับการนิเทศ	3.14	0.69	มาก
(4) บันทึกการนิเทศไว้เป็นระบบ สะดวกในการ ติดตามผล	3.14	0.81	มาก
(5) สรุปความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้รับการนิเทศ	3.00	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย	3.23	0.69	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าศึกษานิเทศก์ได้ทำการประสานงานกับผู้รับการนิเทศ โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า การพบกับประธานกลุ่มหรือผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์แนวดำเนินการนิเทศให้ทราบ มีการปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับแรก ระดับรองลงมา ได้แก่ กิจกรรม การติดตาม สนับสนุนช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ การวิเคราะห์ปัญหา หาทางแก้ไข ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับการนิเทศ การบันทึกการนิเทศอย่างเป็นระบบ และการสรุปความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติการร่วมกับผู้รับการนิเทศตามลำดับ

ตารางที่ 13 การประสานงานในขณะปฏิบัติการนิเทศตามความคิดเห็นของผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) กระตุ้นให้ครูตระหนักในปัญหาการปฏิบัติงาน และ เตรียมรับการนิเทศ	3.18	0.60	มาก
(2) อำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุ สื่อในการนิเทศ	2.81	0.74	มาก
(3) สรุบบัณฑิตและข้อคิดเห็นในการพัฒนาการนิเทศ ร่วมกับศึกษานิเทศก์	2.55	0.76	ปานกลาง
(4) ปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	2.36	0.79	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.75	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศเห็นว่าการประสานงานกับศึกษานิเทศก์ในขณะปฏิบัติการนิเทศนั้น ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่า มีการประสานการปฏิบัติในระดับมากในเรื่องกระตุ้นให้ครูตระหนักในปัญหาการปฏิบัติงานและเตรียมรับการนิเทศ และอำนวยความสะดวก จัดหาวัสดุ สื่อในการนิเทศ ที่เห็นว่าการปฏิบัติในระดับปานกลางในเรื่องสรุบบัณฑิต ข้อคิดเห็นในการพัฒนาการนิเทศกับศึกษานิเทศก์ และการปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์

4.2.5 การประสานการประเมินผลการนิเทศ

การประสานงานในขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศ ของศึกษานิเทศก์ และของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงรายละเอียดของระดับการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมตามตารางที่ 14 และ 15 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 การประสานงานการประเมินผลการนิเทศตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) รายงานการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบ	3.23	0.67	มาก
(2) ให้ผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการประเมินผล	3.14	0.62	มาก
(3) ชี้แจง เกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือที่ใช้ประเมินผล	3.09	0.67	มาก
(4) ให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.05	0.56	มาก
รวมเฉลี่ย	3.13	0.64	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าศึกษานิเทศก์เห็นว่าการประสานงานในขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศ โดยส่วนรวมได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการรายงานการประเมินผลให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบ ปฏิบัติในระดับมากเป็นลำดับแรก และรองลงมาได้แก่ การให้ผู้รับการนิเทศ มีส่วนร่วมให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในการประเมิน การชี้แจงเกณฑ์วิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล และการให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

ตารางที่ 15 การประสานงานการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) การกำกับ ติดตาม ให้มีการปฏิบัติตามที่ได้รับ การนิเทศจากศึกษานิเทศก์	2.98	0.72	มาก
(2) สรุปผลและรายงานผู้บังคับบัญชาและ ผู้เกี่ยวข้อง	2.65	0.76	ปานกลาง
(3) ร่วมพิจารณาเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือประเมินผล	2.31	0.76	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.65	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เห็นว่าการประสานงานการประเมินผลการนิเทศได้มีการปฏิบัติคิดโดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการกำกับ ติดตาม ให้มีการปฏิบัติตามที่ได้รับ การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การสรุปผล และรายงานผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้อง และการร่วมพิจารณาเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือประเมินผลนั้น เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.6 การจัดระบบและวิธีการติดต่อสื่อสาร

การจัดระบบ และวิธีการติดต่อสื่อสารเพื่อประโยชน์แก่การนิเทศ การศึกษาตามความเห็นของศึกษานิเทศก์ แสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 16 ต่อไปนี้

ตารางที่ 16 การปฏิบัติเกี่ยวกับระบบและวิธีการติดต่อสื่อสารในการนิเทศตาม
ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ใช้การติดต่อสื่อสาร แบบเป็นทางการตาม สายบังคับบัญชา	3.50	0.58	มากที่สุด
(2) จัดระบบการติดต่อสื่อสารการรายงานเป็นขั้นตอน และแจ้งกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.36	0.64	มาก
(3) ใช้การนิเทศทางตรงกับผู้รับการนิเทศ	3.18	0.72	มาก
(4) ใช้การนิเทศทางอ้อมกับผู้รับการนิเทศ	2.55	0.89	ปานกลาง
(5) ใช้การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ	2.55	0.89	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.03	0.66	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่าศึกษานิเทศก์เห็นว่าการจัดระบบและวิธีการติดต่อสื่อสารในการนิเทศ ได้มีการปฏิบัติโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว การจัดการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการตามสายบังคับบัญชา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การจัดระบบการติดต่อสื่อสารการรายงานเป็นขั้นตอนแจ้งกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน การใช้การนิเทศทางตรง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการนิเทศทางอ้อม และการใช้การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.7 ความสามารถและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่เื้อต่อการประสานงาน

ความสามารถและคุณลักษณะที่เื้อต่อการประสานงานการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โดยการประเมินของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม คือ ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ แสดงรายละเอียดผลการประเมินตามตารางที่ 17 และ 18 ต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นต่อความสามารถของศึกษานิเทศก์ที่เื้อต่อการประสานงานการนิเทศ

ความสามารถ	ระดับความคิดเห็น							
	ศึกษานิเทศก์		ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		รวม			
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	แปลความ	
(1) สามารถร่วมปฏิบัติงานกับคนอื่น								
เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน	3.45	0.58	3.05	0.59	3.09	0.60	มาก	
(2) สามารถวินิจฉัยงาน								
แบ่งงาน มอบหมายงานให้								
เหมาะสมกับบุคคล	3.45	0.50	2.99	0.57	3.03	0.58	มาก	
(3) สามารถอภิปรายซักถาม								
กระตุ้นผู้ร่วมงานแสดง								
ความคิดเห็น	3.50	0.58	2.97	0.63	3.03	0.64	มาก	
(4) สามารถพูดและเขียนสื่อ								
ความหมายกับผู้อื่นได้ดี	3.45	0.58	2.96	0.60	3.00	0.62	มาก	
(5) สามารถวิเคราะห์ปัญหา								
สาเหตุและแนวทางแก้ไข								
ปัญหาได้อย่างเหมาะสม								
และรวดเร็ว	3.09	0.60	2.79	0.59	2.81	0.60	มาก	
รวมเฉลี่ย	3.39	0.59	2.95	0.60	2.99	0.61	มาก	

จากตารางที่ 17 พบว่ากลุ่มศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศเห็นว่าศึกษานิเทศก์ มีความสามารถที่เอื้อต่อการประสานงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นว่าความสามารถของศึกษานิเทศก์เรียงลำดับไว้ดังนี้คือ สามารถร่วมปฏิบัติงานกับผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน สามารถวินิจฉัยงาน แบ่งงาน มอบหมายงานให้เหมาะกับบุคคล สามารถอภิปราย ชักถาม กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น สามารถพูดและเขียนสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดี และสามารถวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่เอื้อต่อการประสานงานการนิเทศ

ความสามารถ	ระดับความคิดเห็น						แปลความ
	ศึกษานิเทศก์		ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		รวม		
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
(1) มีความเต็มใจในการให้คำแนะนำ	3.73	0.45	3.30	0.65	3.34	0.64	มาก
(2) มีใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.64	0.57	3.24	0.71	3.27	0.70	มาก
(3) มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	3.55	0.50	3.19	0.62	3.22	0.62	มาก
(4) พึงใจต่อการแสดงออกว่าตนมีความสามารถและช่วยเหลือผู้อื่น	3.55	0.72	3.14	0.70	3.18	0.71	มาก
(5) มีการชมเชยและเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม	3.59	0.58	3.08	0.64	3.13	0.65	มาก
(6) มีความอดทน อดกลั้นในสิ่งที่ไม่พึงใจและสามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี	3.32	0.55	3.10	0.63	3.12	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย	3.56	0.58	3.18	0.66	3.12	0.66	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่าศึกษานิเทศก์มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประสานงาน การนิเทศอยู่ในระดับมาก โดยที่กลุ่มศึกษานิเทศก์เอง ประเมินว่าตนมีคุณลักษณะที่ เอื้อต่อการประสานงานในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาคุณสมบัติเป็นรายชื่อแล้ว กลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน คือทุกข้อมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคุณลักษณะค่าประเมินมากลำดับแรกและรอง ลงไปดังนี้คือ มีความเต็มใจในการให้คำแนะนำชี้แจงต่อผู้มาขอคาบปรึกษาหารือ มี ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน แต่อยู่ในกรอบ กฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลีกเลี่ยงการแสดงออกว่าตนมีความสามารถและคุณวุฒิเหนือกว่า ผู้อื่น มีการชมเชย เสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม และมีความ อดทน อดกลั้นในสิ่งที่ไม่พึงใจและควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

4.3 ปัญหาการประสานงานการนิเทศ

จากข้อมูลที่ได้มาโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการนิเทศก์ สามารถสรุปสภาพปัญหาการประสานงานนิเทศระหว่าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.3.1 ปัญหาที่เกิดจากศึกษานิเทศก์

ปัญหาการประสานงานที่เกิดจากตัวศึกษานิเทศก์เอง ตามความ เห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เสนอรายละเอียดของปัญหาตามตารางที่ 19 และ 20 ต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ปัญหาการประสานงานที่เกิดจากศึกษานิเทศก์ ตามความคิดเห็นของ
ศึกษานิเทศก์

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ไม่มีเวลากำกับ ติดตามให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตาม ที่ได้นิเทศไว้แล้ว	2.59	0.89	ปานกลาง
(2) ไม่สามารถไปนิเทศร่วมกันเป็นคณะ ได้	2.18	0.89	น้อย
(3) ไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของ ศึกษานิเทศก์แต่ละคนให้ชัดเจน	2.00	0.85	น้อย
(4) ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทาง แก้ปัญหาของผู้รับการนิเทศ	1.95	0.77	น้อย
(5) ไม่เตรียมตัวให้พร้อมในการนิเทศแต่ละครั้ง	1.77	0.60	น้อย
(6) ไม่แบ่งงานและแบ่งพื้นที่รับผิดชอบระหว่าง ศึกษานิเทศก์ด้วยกันให้ชัดเจน	1.50	0.58	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.00	0.85	น้อย

จากตารางที่ 19 พบว่าปัญหาการประสานงานการนิเทศที่เกิดจากตัว
ศึกษานิเทศก์เอง ศึกษานิเทศก์เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
แล้ว เกือบทุกข้อมีปัญหาในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ ไม่สามารถไปนิเทศร่วมกันเป็น
คณะได้ ไม่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์แต่ละคนให้
ชัดเจน ไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขของผู้รับการนิเทศได้
ไม่เตรียมตัวให้พร้อมในการนิเทศ มีเพียงปัญหาเดียวที่เห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
คือ ไม่มีเวลากำกับ ติดตาม ให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามที่ได้นิเทศไว้แล้ว

ตารางที่ 20 ปัญหาการประสานงานที่เกิดจากศึกษานิเทศก์ ตามความคิดเห็นของ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ศึกษานิเทศก์ขาดความร่วมมือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติการณ์ิเทศ	2.51	0.79	ปานกลาง
(2) ศึกษานิเทศก์ขาดการศึกษางานของกันและกัน ทำให้หนีเทศแทนกันไม่ได้	2.41	0.79	ปานกลาง
(3) ศึกษานิเทศก์ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ ปัญหาและการแนะแนวทางแก้ปัญหาแก่ผู้รับการนิเทศ	2.39	0.81	ปานกลาง
(4) ศึกษานิเทศก์ขาดการเตรียมพร้อมในการนิเทศที่ ตนรับผิดชอบ	2.37	0.81	ปานกลาง
(5) ความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์ ไม่ได้รับการ ยอมรับจากผู้รับการนิเทศ	2.34	0.78	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.41	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 พบว่าปัญหาการประสานงานการนิเทศที่เกิดจากตัว
ศึกษานิเทศก์นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศเห็นว่ามีความระดับปานกลาง และ
เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่ามีความในระดัปานกลางทุกรายการเช่นเดียวกัน ซึ่ง
ได้แก่ศึกษานิเทศก์ขาดความร่วมมือกัน ไม่สามารถหนีเทศแทนกันได้ ขาดความสามารถ
วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ขาดการเตรียมความพร้อมในงานนิเทศ
ที่ตนรับผิดชอบ และการให้การยอมรับจากผู้รับการนิเทศ

4.3.2 ปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ

ปัญหาการประสานงานการนิเทศ ที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เสนอรายละเอียดของปัญหาได้ตามตารางที่ 21 และ 22 ต่อไปนี้

ตารางที่ 21 ปัญหาการประสานงานที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ครูไม่เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนในส่วนที่ตนรับผิดชอบไว้ประกอบการนิเทศ	2.59	0.78	ปานกลาง
(2) ครูไม่ได้แก้ปัญหหรือพัฒนางานตามที่ศึกษานิเทศก์ให้ข้อเสนอแนะไว้	2.55	0.66	ปานกลาง
(3) ศึกษานิเทศก์ไม่ได้ร่วมวางแผนในระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	2.45	0.94	ปานกลาง
(4) ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่กำกับ ติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ได้นิเทศไว้	2.41	0.83	ปานกลาง
(5) ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียน ไม่ได้ร่วมนิเทศกับศึกษานิเทศก์	2.27	0.75	ปานกลาง
(6) ประธานกลุ่มและผู้บริหารไม่เข้าใจวัตถุประสงค์เป้าหมาย แนวทางการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	2.14	0.46	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.40	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 พบว่าปัญหาการประสานงานการนิเทศที่เกิดจากผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ ศึกษาพิเศษเห็นว่าโดยส่วนรวมแล้วมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลางเกือบทั้งหมด ได้แก่ ครูไม่เตรียม ข้อมูลการเรียนการสอนในส่วนที่ตนรับผิดชอบไว้ประกอบการนิเทศ ไม่ได้แก้ปัญหา หรือพัฒนางานตามที่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้ ร่วมนิเทศกับศึกษาพิเศษและไม่กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ตนนิเทศไว้ ส่วนปัญหา ข้อเดียวที่เห็นว่ามีปัญหาในระดับน้อยคือ ประธานกลุ่ม และผู้บริหารโรงเรียนไม่ เข้าใจวัตถุประสงค์เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ

ตารางที่ 22 ปัญหาการประสานงานที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศตาม
ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียน ไม่มอบหมาย ผู้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ไว้ชัดเจน	2.56	0.84	ปานกลาง
(2) ครูไม่ได้แก้ปัญหาหรือพัฒนางานตามที่ศึกษานิเทศก์ ให้ข้อเสนอแนะไว้	2.43	2.91	ปานกลาง
(3) ครูไม่เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนในส่วน ที่ตนรับผิดชอบไว้ประกอบการนิเทศ	2.42	0.81	ปานกลาง
(4) ผู้บริหารไม่นำวัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศของ สพอ./ก. ไปประกอบในการจัดทำแผนการนิเทศ	2.38	0.83	ปานกลาง
(5) ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียน ไม่ได้ร่วม นิเทศกับศึกษานิเทศก์	2.33	0.87	ปานกลาง
(6) ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารไม่กำกับติดตามให้ครู ปฏิบัติตามที่ได้นิเทศไว้	2.26	0.84	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.40	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 พบว่าปัญหาการประสานงานการนิเทศที่เกิดจากผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็มีปัญหาในระดับปานกลางทุกรายการ โดยเห็นว่าประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่มอบหมายผู้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ไว้ชัดเจน เป็นปัญหาในลำดับแรก และการที่ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ได้นิเทศได้ เป็นปัญหาลำดับสุดท้าย

4.3.3 ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอน และกิจกรรมการประสานงาน

ปัญหาการประสานงานการนิเทศที่เกี่ยวกับขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงานการนิเทศตามความเห็นของศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ รายละเอียดเสนอตามตารางที่ 23 และ 24 ต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงานตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) การนิเทศไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการนิเทศ	2.72	0.75	ปานกลาง
(2) การนิเทศไม่เป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการนิเทศ	2.32	0.76	ปานกลาง
(3) ไม่รายงานผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ	2.18	0.83	น้อย
(4) ไม่มีการนัดหมายกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนล่วงหน้าก่อนไปนิเทศ	2.09	0.73	น้อย
(5) ไม่มีการประเมินผลการนิเทศร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ	2.09	0.79	น้อย
(6) ไม่มีการบันทึกผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ จัดเจนตรวจสอบได้	1.90	0.67	น้อย
(7) ไม่ได้นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ	1.82	0.78	น้อย
(8) ไม่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการนิเทศของ สบอ./ก. แก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	1.82	0.78	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.11	0.79	น้อย

จากตารางที่ 23 พบว่าปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนกิจกรรมการประสานงานการนิเทศ ตามความเห็นของศึกษานิเทศก์เห็นว่าโดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ข้อคือ การนิเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในปฏิทิน และไม่เป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการนิเทศ นอกนั้นเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งได้แก่ ไม่มีการนัดหมายกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนล่วงหน้า ไม่มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวดำเนินการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ไม่มีการบันทึกผลการประเมินที่เป็นระบบ การรายงานผลไม่ได้ทำอย่างสม่ำเสมอ ไม่ได้ประเมินผลร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ และไม่ได้นำผลการประเมินไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ

ตารางที่ 24 ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงานตามความคิดเห็น
ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ

รายการปัญหา	ระดับปัญหา		
	X	S.D.	แปลความ
(1) การประเมินผลไม่ได้ทำอย่างเป็นระบบ	2.55	0.84	ปานกลาง
(2) การนิเทศไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ใน ปฏิทินการนิเทศ	2.55	0.93	ปานกลาง
(3) การนิเทศไม่เป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทิน การนิเทศ	2.42	0.88	ปานกลาง
(4) ไม่มีเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินผล	2.40	0.90	ปานกลาง
(5) ขาดการร่วมมือในการเสริมแรงผู้รับการนิเทศ จากศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร	2.34	0.85	ปานกลาง
(6) ไม่มีการนัดหมายกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ล่วงหน้าก่อนการไปนิเทศ	2.27	0.87	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.42	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่าปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงานการนิเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศเห็นว่าโดยส่วนรวมแล้ว มีปัญหาในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็เห็นว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกรายการตามลำดับดังนี้ การประเมินผลไม่ได้ทำอย่างเป็นระบบ การนิเทศไม่เป็นไปตามเวลาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินการนิเทศ ไม่มีการเกณฑ์ และเครื่องมือในการประเมินผล ขาดการร่วมมือกันเสริมแรงแก่ผู้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร และไม่มีการนัดหมายกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนล่วงหน้าก่อนการไปนิเทศ

ปัญหาอื่น ๆ ที่ได้จากคำถามปลายเปิด ประมวลสรุปได้ดังนี้

ปัญหาของศึกษานิเทศน์

- (1) ปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ ขาดการพัฒนาตนเอง ไม่เป็นที่ยอมรับของครู
- (2) จำนวนครั้งที่ไปนิเทศโรงเรียนโดยเฉลี่ยน้อยมาก ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- (3) ขาดการเตรียมตัวตามขั้นตอนการนิเทศ ขาดการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ
- (4) ส่วนใหญ่จะออกไปติดตามโครงการการประกวดกิจกรรม หรือเป็นกรรมการอื่น ๆ มิได้เน้นนิเทศงานการเรียนการสอน การใช้หลักสูตร

ปัญหาของผู้บริหาร

- (1) ขาดการควบคุมกำกับ ติดตามผลผู้รับการนิเทศจึงไม่กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติหรือแก้ไขปรับปรุงตามที่ได้รับการนิเทศ
- (2) ขาดการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่ได้มาโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการที่จะทำให้มีการประสานการนิเทศระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนเป็นไปในทางที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีรายละเอียดในตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพ

รายการกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น						แปลความ
	ศึกษานิเทศก์		ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		รวม		
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
(1) ออกคำสั่งแบ่งงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ							
ของศึกษานิเทศก์ไว้อย่างชัดเจน	3.95	0.21	3.55	0.54	3.54	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
(2) ประชุมสัมมนาพัฒนการนิเทศของ สปอ./ก.							
แก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.82	0.39	3.55	0.56	3.57	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
(3) พัฒนาภูมิสังคมในหน้าที่ความรับผิดชอบ							
ของศึกษานิเทศก์ไว้อย่างชัดเจน	3.73	0.54	3.52	0.63	3.54	0.62	เห็นด้วยมากที่สุด
(4) ส่งคำสั่งแบ่งงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์							
ให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.77	0.42	3.49	0.60	3.52	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด
(5) ประชุมศึกษานิเทศก์ผู้บริหารระดับ							
อำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน							
เพื่อสรุปปัญหาและกำหนดแนวทาง							
พัฒนการนิเทศร่วมกัน	3.91	0.29	3.48	0.62	3.52	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
(6) ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียน							
และโรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนิน							
ติดตามผลการนิเทศ	3.86	0.34	3.84	0.65	3.52	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
(7) จัดระบบการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับ							
การนิเทศระหว่าง สปอ./ก. กับ							
กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	3.86	0.34	3.45	0.66	3.49	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
(8) ให้ความสำคัญระดับกลุ่มโรงเรียนและ							
โรงเรียนร่วมจัดทำหรือมีส่วนให้							
ความคิดเห็นในการกำหนดวัตถุประสงค์							
นโยบายการนิเทศของ สปอ./ก.							
ในแต่ละปี	3.64	0.64	3.46	0.66	3.48	0.66	เห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพ
(ต่อ)

รายการกิจกรรม	ระดับความคิดเห็น						แปลความ
	ศึกษานิเทศก์		ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		รวม		
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
(9) มีคณะกรรมการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างแผนการนิเทศของ สบอ./ก.กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	3.82	0.49	3.36	0.66	3.40	0.66	เห็นด้วยมาก
(10) ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารระดับอำเภอร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนการนิเทศของกลุ่มและโรงเรียน	3.73	0.69	3.35	0.68	3.39	0.69	เห็นด้วยมาก
(11) คณะกรรมการประสานงานระหว่างอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนพร้อมกำหนดอำนาจหน้าที่ วิธีการทำงานอย่างชัดเจน	3.50	0.78	3.37	0.68	3.38	0.68	เห็นด้วยมาก
(12) ให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการยิ่งขึ้น	3.36	0.83	3.16	0.82	3.18	0.82	เห็นด้วยมาก
(13) จัดการรวบรวมรายงานนิเทศให้ประธานกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียนทำการนิเทศแผนศึกษานิเทศก์	3.64	0.57	3.14	0.86	3.18	0.85	เห็นด้วยมาก
รวมเฉลี่ย	3.74	0.56	3.41	0.68	3.44	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 25 พบว่าศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เห็นว่ากิจกรรมทั้งสิบสามประการจะทำให้การประสานงานการนิเทศมีประสิทธิภาพ โดยระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มจะเห็นว่า ทั้งกลุ่มศึกษานิเทศก์ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างก็เห็นด้วยในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศก์เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ออกคำสั่งแบ่งงานความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์แล้วส่งให้แก่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ประชุมศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนเพื่อสรุปปัญหาและกำหนดแนวทางการนิเทศร่วมกัน ให้ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามผลการนิเทศ จัดระบบการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการนิเทศระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และให้บุคลากรระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนร่วมจัดทำหรือมีส่วนให้ความคิดเห็นในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างแผนการนิเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กับของกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ให้ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารระดับอำเภอ ร่วมให้ข้อคิดเห็นแก่การวางแผนการนิเทศระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ตั้งคณะกรรมการประสานงานการนิเทศ ให้ความสำคัญแก่การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการยิ่งขึ้น และพิจารณากระจายงานนิเทศให้ประธานกลุ่มและผู้บริหารโรงเรียนทำการนิเทศแทนศึกษานิเทศก์มากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่จะทำให้การประสานงานการนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ที่ได้จากการถามปลายเปิด ประมวลสรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอต่อศึกษานิเทศก์

(1) ควรเอาใจใส่ในงานที่ตนรับผิดชอบ เตรียมพร้อมก่อนทำการนิเทศ และมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน

(2) ควรจัดทำปฏิทินการนิเทศเป็นรายปี รายภาคเรียน ร่วมกับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน และปฏิบัติตามนิเทศตามปฏิทินนั้น

(3) ควรประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายและแนวทางการนิเทศให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนเข้าใจให้ตรงกับระดับอำเภอ

(4) การนิเทศควรปฏิบัติให้เต็มรูปแบบ ครอบคลุมขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ

(5) ควรมีการติดตามผลการนิเทศอย่างจริงจัง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันกับผู้บริหาร

ข้อเสนอต่อผู้บริหาร

(1) ผู้บริหารระดับอำเภอควรจะแบ่งงาน มอบหมายงานให้ศึกษานิเทศก์เป็นลายลักษณ์อักษร แล้วแจ้งให้กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนทราบ

(2) ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนกับศึกษานิเทศก์ ควรวางแผนร่วมกัน

(3) ผู้บริหารระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ควรกำกับติดตามให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามที่ได้รับการนิเทศไว้

(4) ควรให้บุคลากรในระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ออกปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์

(5) ควรจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารทางวิทยุรับ-ส่ง ที่ติดต่อกันได้ทุกกลุ่มโรงเรียนกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

4.5 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา ข้อคิดเห็น การนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

4.5.1 สภาพการประสานงานการนิเทศ

(1) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ประสานงาน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ และเห็นว่าการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการประสานงานไว้ ในจำนวนนี้ถึงหนึ่งเห็นว่าการกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ชัดเจน อีกถึงหนึ่งเห็นว่าการกำหนดไว้แต่ไม่ชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบางอำเภอมีการกำหนดหน้าที่ แบ่งงานไว้ในคำสั่งเป็น

ลายลักษณ์อักษร ในขณะที่บางอำเภอไม่มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรว่าศึกษานิเทศก์คนใดรับผิดชอบงาน/โครงการใดบ้าง มีพื้นที่เป้าหมายการนิเทศในกลุ่มและโรงเรียนใดบ้าง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประสานงานยังไม่เป็นการเพียงพอ จึงได้กำหนดรูปแบบการประสานงานว่าให้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานขึ้นในระดับอำเภอ กลุ่มและโรงเรียน

(2) ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่วิชาศึกษานิเทศก์ไปนิเทศด้วยกันเป็นคณะ กรณีนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แม้วิธีการดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพของการนิเทศก็ตาม แต่ควรจะปฏิบัติเฉพาะคราวที่มีความจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น เพราะไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน สิ้นเปลืองเวลา ทำให้นิเทศได้น้อย ไม่ทั่วถึง จึงเห็นว่าตามปกติศึกษานิเทศก์ ควรไปนิเทศกับผู้บริหารระดับกลุ่ม ระดับโรงเรียน หรือตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มหรือโรงเรียน จะเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพและไม่เสียปริมาณงาน ทั้งเป็นการฝึกฝนผู้นิเทศในระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียนให้สามารถนิเทศภายในได้อีกด้วย ดังนั้นจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ในรูปแบบการประสานงานที่เสนอในครั้งนี้ด้วย

(3) ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เตรียมการร่วมกันก่อนทำการนิเทศน้อยครั้ง ซึ่งคงได้แก่กิจกรรม การวางแผนร่วมกัน เป็นการล่วงหน้า การเตรียมสื่อวัสดุต่าง ๆ การแจ้งให้ผู้รับการนิเทศทราบล่วงหน้าว่าจะมีการนิเทศ การที่ได้เตรียมการร่วมกันน้อยครั้งนี้ นับเป็นจุดบกพร่องในกิจกรรมการประสานงานที่สำคัญ มีผลต่อประสิทธิภาพในการนิเทศ ผู้วิจัยจึงได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดรูปแบบแก้จุดบกพร่องนี้ด้วยเช่นกัน

4.5.2 ขั้นตอนและกิจกรรมการประสานงาน

(1) ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบความสอดคล้องของแผนการนิเทศของระดับอำเภอ กลุ่มและโรงเรียน และการจัดทำปฏิทินการนิเทศ ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปฏิบัติร่วมกันในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่ายังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ เพราะกิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นกิจกรรมสำคัญในการวางแผน ถ้าการดำเนินการกิจกรรมนี้ไม่ดีจะทำให้เกิดการขัดข้องสิ้นเปลือง ในการดำเนินงานอย่างยิ่ง ซึ่งจะต้องหารูปแบบที่เพิ่มความมั่นใจในการให้มีการดำเนินการทั้งสองดังกล่าว

(2) ผลการวิจัยพบว่าในขณะที่ปฏิบัติการนิเทศ ประธานกลุ่ม หรือผู้บริหารโรงเรียนที่ร่วมในการนิเทศ มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานแก่ผู้รับการนิเทศ กรณีนี้อาจเกิดจากประธานกลุ่ม หรือผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ไม่ได้เตรียมการร่วมกันมาก่อน หรือบางครั้งเรื่องที่ทำการนิเทศนั้นเป็นเรื่องใหม่ ประธานกลุ่มหรือผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจมาก่อน จึงอยู่ในฐานะผู้รับการนิเทศเช่นเดียวกันกับครูก็ได้ อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะไม่มีความมั่นใจ กลัวจะไม่ได้รับการยอมรับก็มีทางเป็นไปได้เช่นเดียวกัน

(3) ผลการวิจัยพบว่าการประเมินผลการนิเทศนั้น ศึกษานิเทศก์เห็นว่าการประสานงานกันอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศเห็นว่าการประสานงานในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีหน้าที่ในการประเมินผลการนิเทศตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้คิดสร้างเกณฑ์ วิธีการและเครื่องมือประเมินผลขึ้นเอง แล้วนำไปชี้แจงและดำเนินการประเมิน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติดังกล่าว ระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติจึงแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหารงานในระดับกลุ่มและโรงเรียน ควรจะได้มีส่วนในการกำหนดเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือประเมินผลการนิเทศ จะทำให้มีความภาคภูมิใจ และเป็นสิ่งจูงใจให้พยายามปฏิบัติงานให้บรรลุตามเกณฑ์การประเมินนั้น ๆ ด้วย

(4) ผลการวิจัยพบว่าการจัดระบบและวิธีการติดต่อ สื่อสารเป็นลักษณะการสื่อสารตามสายงานบังคับบัญชามากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าการติดต่อสื่อสารในระบบราชการ เน้นการมีหลักฐานในการดำเนินงาน และการนิเทศจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องเก็บเป็นหลักฐาน การสื่อสารและรายงานจึงเป็นไปตามสายการบังคับบัญชา ส่วนการจัดการพบปะหรือประชุมสังสรรค์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยมีน้อยครั้ง จึงเห็นว่าการติดต่อแบบไม่เป็นทางการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การนิเทศทางอ้อมโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร การนิเทศทางไกล การใช้วิทยุ เป็นต้น ก็มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ทุกฝ่ายจึงเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลางเท่านั้น

(5) ผลการวิจัยพบว่าทั้งศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่าศึกษานิเทศก์มีความสามารถและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประสานงานการนิเทศในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการคัดเลือกเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับ พ.ศ. 2524 และฉบับ พ.ศ. 2533 ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งในเรื่องวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี การดำเนินการคัดเลือกโดยการสอบ การประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งโดยคณะกรรมการ และการอบรมตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด จึงนับว่าได้กลั่นกรองผู้ที่จะมาเป็นศึกษานิเทศก์เป็นอย่างดี เมื่ออยู่ในตำแหน่งก็ได้รับการพัฒนาโดยการอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งข้อมูลในด้านสภาพที่ได้จากผลการวิจัยส่วนใหญ่ตรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้วเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป จึงนับเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศ ที่เอื้อต่อการประสานงานการนิเทศได้เป็นอย่างดี

4.6.3 ปัญหาการประสานงานการนิเทศ

(1) ผลการวิจัยพบว่าศึกษานิเทศก์เห็นว่าปัญหาที่เกิดจากศึกษานิเทศก์มีปัญหาน้อย ในขณะที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่ามีปัญหาปานกลาง ได้แก่ การไม่สามารถนิเทศเป็นคณะ การกำหนดและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ชัดเจน ที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ขาดความร่วมมือกัน การไม่สามารถนิเทศแทนกันได้ ขาดการเตรียมพร้อมในงานนิเทศที่ตนรับผิดชอบ รายการปัญหาเหล่านี้แม้ศึกษานิเทศก์จะเห็นว่าตนมีปัญหในระดับน้อยก็ตาม แต่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดปัญหาให้หมดไป เพราะการมีปัญหที่ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางหลายปัญหา แสดงให้เห็นว่าการประสานงานกันภายในหน่วยศึกษานิเทศก์เกิดความบกพร่องขึ้นอย่างแน่นอน ถ้ามีปัญหาการประสานงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ ก็จะไปคาดหวังการประสานงานระหว่างอำเภอ กลุ่มและโรงเรียนให้เป็นไปในทางที่ดีได้ยาก สาเหตุที่มีปัญหาเช่นนี้อาจเกิดจากขาดการปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรภายในหน่วยศึกษานิเทศก์ ขาดการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล การนิเทศซึ่งกันและกัน ดังนั้นรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงต้องมีการแก้ปัญหานี้ด้วย

(2) ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดจากผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศมีปัญหากลาง ซึ่งได้แก่ ไม่มีการวางแผนร่วมกัน การไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ ไม่ได้มอบหมายผู้ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ไว้ชัดเจน ผู้บริหารไม่ได้กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ได้รับการนิเทศ ครูไม่เตรียมข้อมูลไว้ประกอบการนิเทศ และไม่แก้ปัญหหรือพัฒนางานตามที่ได้รับการนิเทศ

การไม่มีการวางแผนร่วมกันถือได้ว่าเป็นปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลให้เรื่องอื่น ๆ มีปัญหาตามไปด้วย เช่นเมื่อไม่มีการวางแผนร่วมกัน ประธานกลุ่ม และผู้บริหารโรงเรียนก็ไม่ได้เตรียมการเพื่อร่วมในการนิเทศ หรือไม่ได้เตรียมมอบหมายให้มีบุคลากรร่วมในการนิเทศกับศึกษานิเทศก์ ผลที่ตามมาก็คือไม่ได้กำกับติดตามให้ครูปฏิบัติตามที่ได้รับการนิเทศ เป็นต้น ดังนั้นในการพัฒนาการประสานงานจำเป็นต้องจัดให้ศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมวางแผนกับผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่มและโรงเรียน เป็นการตอบสนองแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) ที่ได้เสนอว่าวิธีการที่มีประสิทธิผลมากที่สุดที่จะทำให้ผู้ทำงานมีความผูกพัน และร่วมมือกันด้วยดีก็คือการให้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินงาน นอกจากนี้การได้มีส่วนในการวางแผนร่วมกัน ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรทุกฝ่ายดังที่ เทพพนม และสวึง (2529) ที่กล่าวว่าโดยทั่วไปผู้ปฏิบัติงานจะถูกสร้างให้มีแรงจูงใจสูง ถ้าหากว่าพวกเขาถูกขอร้องให้ช่วยในการวางแผนและกำหนดสภาวะแวดล้อมในการปฏิบัติงานของตัวเองของพวกเขาเอง

(3) ผลการวิจัยพบว่าปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอน และกิจกรรมการประสานงานที่ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการไม่สามารถนิเทศให้เป็นไปตามเวลา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในปฏิทินนิเทศ ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม แต่ผลที่ตามมาก็จะทำให้ขาดประสิทธิภาพในการนิเทศลงไปมาก จำเป็นต้องหาแนวทางปรับปรุงการประสานงาน การปฏิบัติการณ์นิเทศให้เป็นไปตามปฏิทินมากที่สุด เพราะเมื่อการทำงานไม่เป็นไปตามปฏิทิน หรือกิจกรรมการนิเทศที่กำหนดไว้ ผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศจะเห็นว่าศึกษานิเทศก์ไม่มีความรับผิดชอบ เสียเวลาที่จะเตรียมการเพื่อรับการนิเทศ เกิดความไม่ไว้วางใจ ความร่วมมือร่วมใจ ก็จะน้อยลงไปตามลำดับ สิ่งที่จะแก้ปัญหาดังนี้ก็คือทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ หรือ

พิจารณาปฏิทินนิเทศ และจัดทำขึ้นอย่างละเอียดโดยอาศัยข้อมูลหลายด้าน และควรได้คำนึงถึงว่าในบางครั้งอาจมีงานแทรกซ้อนเข้ามาจึงควรเว้นช่วงเวลาไว้สำหรับงานฉุกเฉินด้วย

4.5.4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่าศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่าเพื่อช่วยให้การประสานงานการนิเทศมีประสิทธิภาพ ควรที่จะดำเนินการในสิ่งต่อไปนี้คือ ออกคำสั่งแบ่งงานความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ ส่งให้แก่กลุ่มและโรงเรียน ประชุมศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารระดับอำเภอ กลุ่ม และโรงเรียนเพื่อสรุปปัญหาและกำหนดแนวทางนิเทศร่วมกัน ให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามผล จัดระบบการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจน ให้บุคลากรระดับกลุ่ม ระดับโรงเรียนร่วมจัดทำหรือให้ความเห็นในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายการนิเทศของอำเภอ ให้มีการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างแผนการนิเทศทุกระดับ ให้ศึกษานิเทศก์และผู้บริหารระดับอำเภอร่วมในการวางแผนของกลุ่มโรงเรียน ให้มีคณะกรรมการประสานงานนิเทศ และกระจายงานการนิเทศให้ประธานกลุ่มและผู้บริหารโรงเรียนทำการนิเทศ แทนศึกษานิเทศก์มากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เหล่านี้ สอดคล้องกับสิ่งที่จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพและรวดเร็วตามทัศนะของ นพพงษ์ (2527) และสอดคล้องกับบัญญัติ 10 ประการ สำหรับการประสานงานในกลุ่มโรงเรียนตามข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) ผู้วิจัยจึงยึดเป็นข้อมูลสำคัญประการหนึ่งในการสร้างรูปแบบการประสานงานการนิเทศในครั้งนี้